

Klasse(n)taal

In de afgelopen twee jaar heb ik veel scholen bezocht om data te verzamelen voor het Klasse(n)taal project. Sinds begin dit jaar is de data verzameling compleet!

In het totaal hebben er 22 drietallen meegedaan aan het onderzoek. Hierbij informatie over de stand van zaken en een eerste update met resultaten (pagina 2).

Stand van zaken

Nu alle data binnen is, zijn we druk bezig met het uitschrijven van alle gesprekken tussen de kinderen. Dit is een hoop werk, maar wel nodig om de uiteindelijk onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden.

Leren van elkaar

Nog niet alle gesprekken zijn uitgeschreven, maar een deel al wel. Dit eerste deel heb ik gebruikt om samen met collega Marie Rickert te onderzoeken wat er gebeurt wanneer kinderen elkaar verbeteren. Meer hierover op pagina 2.

Het artikel dat Marie en ik over dit deel van het onderzoek geschreven hebben is ingediend bij een tijdschrift, maar nog niet gepubliceerd. Zodra de publicatie er is, zal ik hem doorsturen zodat jullie in meer detail over de studie kunnen lezen.

Upcoming

Voor professionals is het misschien leuk om te weten dat ik op het **Taalstaal congres** dat gehouden wordt op **20 november 2026** een presentatie zal geven over het Klasse(n)taal project. Uiteraard hoop ik dan nog meer resultaten te hebben.

Zwangerschapsverlof

Het project zal vanaf half april t/m augustus even stil liggen, omdat ik in verwachting ben van een eerste kindje.

Wie is er aan de beurt?

Naast het klasse(n)taal onderzoek, werkte ik de afgelopen jaren ook aan een onderzoek naar beurtwisselen bij peuters met en zonder een TOS. En wat blijkt: peuters (ook met een vermoeden van TOS) weten heel goed wanneer het hun beurt is om te praten! Lees meer hierover op de website van de [Radboud Universiteit](https://www.ru.nl).

“Karma is ook een moeilijk woord”

Samen met collega [Marie Rickert](#) heb ik onderzocht wat er gebeurt wanneer kinderen elkaar verbeteren.

We zien dat kinderen elkaar vaak veel directer verbeteren dan volwassenen. Ze zeggen bijvoorbeeld: “Dat is wel heel raar wat je nu zegt” of herhalen de fout op een heel overdreven, bijna spottende manier.

Zulke verbeteringen kunnen de sfeer in de groep verstoren en soms ook kwetsend of ongemakkelijk aanvoelen. We waren benieuwd: **hoe gaan kinderen om met dit soort verbeteringen** en **verschilt dat wanneer kinderen met TOS met elkaar praten of wanneer zij praten met twee klasgenoten zonder TOS?**

Om dit te onderzoeken hebben we gesprekken in verschillende groepjes kinderen onderzocht. Groepjes bestonden uit:

- Drie klasgenoten met TOS (cluster 2 onderwijs) of
- Een leerling met TOS en twee klasgenoten zonder TOS (regulier onderwijs)

We onderzochten vervolgens niet alleen *wat* de kinderen zeiden, maar ook *hoe* ze reageren op verbeteringen van elkaar.

Resultaten

Verrassend genoeg vonden we nauwelijks verschillen tussen de soorten groepjes. In beide situaties verbeterden kinderen elkaar en gingen ze hier op een creatieve manier mee om.

Een voorbeeld uit het onderzoek:

- Leerling 1 spreekt het woord *camara* verkeerd uit, namelijk als “carama”.
- Leerling 2 moet hier hard om lachen, wat als kwetsend ervaren kan worden, maar laat daarna merken dat hij zelf eigenlijk óók niet precies weet hoe het woord wel uitgesproken moet worden.
- Leerling 3 maakt de situatie nog luchtiger door te zeggen: “Karma is ook een heel moeilijk woord”

Wat leren kinderen hiervan?

Uit verschillende voorbeelden die we tegenkwamen in de gesprekken blijkt dat kinderen in dit soort interacties twee dingen leren:

- Sociale interactienormen: Ze ontdekken dat elkaar zo direct verbeteren soms kwetsend kan zijn en dat je daarna dus iets moet doen om de sfeer te herstellen.
- Taalvaardigheid: ze komen samen tot de conclusie dat *carama* niet de juiste uitspraak is, zonder dat een volwassene hoeft in te grijpen.

Wat betekent dit voor het onderwijs?

Het feit dat we deze patronen zowel in gesprekken tussen kinderen met TOS als in gemengde gesprekken (TOS + niet-TOS) terugzien, betekent dat **peerinteractie zowel in het regulier als cluster 2 onderwijs waardevolle kansen biedt**. Kinderen leren van elkaar niet alleen over taal, maar ook hoe je op een prettige manier met fouten en verbeteringen omgaat.